

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 18 Cad 167/2007, o námitce podjatosti,

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Ostravě JUDr. Petr Indráček **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 18 Cad 167/2007.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce přípisem ze dne 7. 7. 2009 podal mimo jiné žádost o odročení jednání ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 18 Cad 167/2007, které bylo nařízeno na den 23. 7. 2009. V tomto podání také uvedl, že „Proti Petr Indráček je na PČR vyšetřování v Ostravě vedeno trestní stíhání, na OS Ostravě je vedeno řízení ke zbavení způsobilosti k právním úkonům, o. s. ř., § 186/1. Žádám, aby soud dle s. ř. s. § 9, věc přikázal na KS v Hradci Králové“. Vzhledem k tomu, že z podání žalobce nebylo zřejmé, zda tímto způsobem vyjádřil námitku podjatosti vůči soudci JUDr. Petru Indráčkovi, který ve věci rozhodoval, vyzval jej krajský soud usnesením ze dne 27. 7. 2009, č. j. 18 Cad 167/2007 - 105, k odstranění vad jeho podání s tím, že pokud tímto podáním mínil vznést námitku podjatosti soudce, nechť je opraví a doplní podle v usnesení obsaženého poučení.

Na toto usnesení reagoval žalobce značně nečitelným podáním ze dne 12. 8. 2009, v němž uvedl, že soudce JUDr. Petr Indráček rozhodoval v předchozím soudním řízení v téže věci a z tohoto důvodu by měl být z projednávání a rozhodování věci vyloučen podle § 8 odst. 1 s. ř. s. Dále poukázal na skutečnost, že proti soudci JUDr. Petru Indráčkovi je v Ostravě vedeno „trestní stíhání, kde mu hrozí doživotní trest a zabavení majetku“. U Okresního soudu v Ostravě dále proti tomuto soudci probíhá řízení o zbavení způsobilosti k právním úkonům podle § 186 odst. 1 o. s. ř. Soudce JUDr. Petr Indráček „je zastoupen opatrovníkem a se založeným opatrovníčským spisem, neplatnost právních úkonů“.

K i námitce podjatosti vznesené žalobcem se vyjádřil soudce JUDr. Petr Indráček tak, že k účastníkům řízení ani k projednávané věci nemá žádný osobní vztah a nejsou mu známy žádné okolnosti, které by ho z projednávání a rozhodnutí v této věci vylučovaly. Není mu nic známo o vedení řízení ve věci jeho způsobilosti k právním úkonům u okresního soudu, resp. o trestním stíhání vůči jeho osobě. Uváděné skutečnosti označil za výmysly žalobce.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání věci

u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Jde-li o důvody uvedené v ust. § 8 odst. 1 první věta s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány nejsou a žalobce je ani netvrdí.

Žalobce však podjatost spatřuje v tom, že proti soudci JUDr. Petru Indráčkovi podal trestní oznámení a návrh na zbavení způsobilosti k právním úkonům. Tyto skutečnosti by za sice za určitých okolností mohly založit (subjektivní) negativní vztah soudce k žalobci, který by mohl vyvolat pochybnosti o podjatosti soudce a nestrannosti soudního rozhodování, ale z vyjádření soudce nelze dovodit, že by podání trestního oznámení či podnětu k zahájení řízení o zbavení způsobilosti k právním úkonům založilo jeho negativní vztah k žalobci, který by ovlivnil další jeho rozhodovací činnost. V tomto směru lze odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2009, č. j. Nao 36/2009 - 49, v němž bylo vysloveno, že „soudce ve výkonu své veřejné funkce musí být připraven na konfrontaci s byť i nedůvodnou a nepodloženou kritikou a na nikoliv přátelské jednání účastníků, aniž by jej tyto skutečnosti automaticky vyloučily z projednání a rozhodování věci“. Ve vztahu k podanému trestnímu oznámení účastníkem řízení proti soudci dospěl ve stejném usnesení Nejvyšší správní soud k závěru, že podá-li účastník řízení podnět k prošetření trestného činu, jehož se měl dopustit soudce rozhodující v jeho věci, nezaloží to zpravidla bez dalšího důvod pro vyloučení tohoto soudce z projednávání a rozhodování v dané věci. Jak Nejvyšší správní soud uvedl dále, „opačný přístup by mohl velmi snadno vyústit v možnost účastníků ovlivňovat složení ve věci rozhodujícího senátu např. podáváním byť i zcela zjevně a zřejmě nedůvodných trestních oznámení, která by pak automaticky vedla k vyloučení soudce. (...) Podání trestního oznámení na soudce účastníkem pro jeho rozhodovací činnost jistě může za určitých okolností v soudci vyvolat nepřátelský postoj vůči tomuto účastníku. Na druhé straně lze jen těžko uzavřít, že tato skutečnost vždy a automaticky vyvolá negativní vztah soudce k účastníku řízení. V tomto směru se však posouzení jednotlivých případů vzpírá zobecnění a vždy se bude odvíjet od vážení různých skutečností, pojících se s konkrétní věcí.“ Obdobné závěry lze podle názoru Nejvyššího správního soudu v dané situaci vztáhnout i na případ podání návrhu na zbavení způsobilosti k právním úkonům soudce účastníkem řízení.

V dané věci není zřejmé, že by soudce JUDr. Petr Indráček v souvislosti s podáním trestního oznámení a návrhu na zbavení způsobilosti k právním úkonům získal negativní vztah k žalobci, který by ho vylučoval z dalšího rozhodování.

Jako další důvod pro vyloučení soudce JUDr. Petra Indráčka žalobce uvedl že ve stejné věci již několikrát rozhodl, aniž tuto skutečnost blíže specifikoval.

Z ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc. Taková situace však v posuzované věci nenastala. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS, v němž bylo jasně uvedeno, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

Skutečným důvodem návrhu žalobce na vyloučení soudce JUDr. Petra Indráčka je tak jeho předchozí procesní postup. Ten ale nemůže být legitimním důvodem, který by mohl vést k vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobce o nespravedlnosti vedení řízení, které zpochybňovat jistě lze. K tomu však slouží opravné prostředky a nikoli námitka podjatosti.

Tvrzení žalobce, že je soudce JUDr. Petr Indráček zastoupen opatrovníkem se nezakládá na pravdě.

Námitky žalobce tak neobsahují žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti a ani z vyjádření soudce JUDr. Petra Indráčka neplyne nic, z čeho by bylo možno pochybovat o jeho nepodjatosti. Tyto skutečnosti nevyplývaly ani z obsahu soudního spisu.

Vzhledem k výše uvedenému není návrh stěžovatele na vyloučení JUDr. Petra Indráčka z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 18 Cad 167/2007 důvodný.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. února 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu